

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 30.

V Ljubljani, v soboto 29. julija 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Politične in socijalne razmere na Hrvatskem.

Piše S. Petrov.

Nekdo je primerno rekel, da je Hrvatska vedno v položaju kakor zrno med dvema mlinskima kamnoma. Usoda ji je odločila v resnici jako dolgo poskušnjo. Ne moremo sedaj ugibati, kako dolgo bode trajala ta poskušnja, toda po vsem tem, kar se je s hrvatskim narodom zadnjih osem stoletij godilo, trdimo lahko s popolno gotovostjo, da ima Hrvatska v sebi toliko življenjske moči, da je sploh nemogoče, da bi razmere, v katerih se danes nahaja, ostale neizpremenjene. Kdor prouči dobo teh 8. stoletij in vidi, da je narod navzlic stoletni borbi s Turki, navzlic tolikemu pritisku Avstrije in Madjarov, ostal pri življenju, — ta bode moral z nami priznati, da ta narod še ni obsojen na smrt, kar je mislil Lud. Košut že l. 1843., temveč da bode začel še-le živeti in izvrševati svoj poklic, kakor ga izvršujejo drugi narodi.

To niso nikaki fantomi, temveč to so zgodovinska dejstva. Že 800 let delajo vnanje razmere in neumorni pritiski hegemonov na našo pogibelj. In četudi se jim je posrečilo, da so do danes onemogočili vseh našim težnjam, osnovanim na neovrgljivem naravnem pravu, — vendar v kljub vsemu pritisku niso mogli izbrisati našega zgodovinskega državnega prava. To pravo obstoja še vedno, in vedno bolj vzbujajoča se zavest narodova jamči, da ga ne bode sila nasprotnikov, katera ga hoče z vsemi sredstvi, največ pa z bajoneti, zadrževati v ozadju, — nikoli skrajšala, niti preprečila njegove zmage. Da, res ni več beneškega pritiska, niti silnih nekdanjih turških navalov — danes se kliče narod hrvatski na ustavni boj, na boj resnice

in pravice proti šovinizmu in grabežu nasprotnikov. V tem boju se že po naravnem razvoju stvari družijo Hrvat z ostalimi plemeni silnega Slovanstva, ki se je našlo iz prerasnih vzrokov složno v boju proti hegemoniji Neslovanov nad Slovani. In čeprav je treba v tem boju, v katerem ste se vi, bratje Slovenci, složili s svojimi brati Hrvati, drugačnih sposobnostij, kakor za krvavo bojno polje — vendar hrvatskemu rodoljubu še ni treba obupati. Prve dni novega boja je že pokazal narod hrvatski sijajnih vzgledov ustavne zavesti in odločnosti.

Železni bat madjarski od leta 1790. do 1830 je provzročil med Hrvati viharen odpor domoljubja v podobi velikega in pomembnega ilirskega gibanja. V tem gibanju, pri katerem je deloval poleg družih z vsim žarom svojega srca tudi slovenski, in kasneje hrvatski pesnik Stanko Vraz, se je pokazala med Hrvati vsa težnja po prosveti in slobodi. To gibanje sicer ni doseglo celega namena svojega, pač pa je vzbudilo narodno zavest, ki je bila že v nevarnosti, ter je rešilo Hrvatsko madjarske prevlade. Kar je manjkalo ilirskemu gibanju, spopolnil je poznejši časa tok, katerega ni mogel ovirati niti centralist Schwarzenberg niti absolutist Bach. Veliko gibanje ilirsko se vrača v svoje naravne meje in prehaja sedaj preko hrvatske, preveč popustljive narodne stranke, z biskupom Strossmayerjem na čelu, počasi v pravo hrvatsko stranko — stranko prava. To, kar je zlasti manjkalo ilirskemu gibanju, državno-politična misel, spopolnili so sijajni pojavi Evgena Kvaternika, poznejšega hrvatskega mučenika pri Rakovici, in dr. Ante Starčevića, ustanovitelja stranke prava. Dolgo časa, 25 do 30 let, sta živeli v nasprotju „neodvisna narodna“ stranka (tako se je pozneje nazvala), kot nositeljica ilirskega duha, in „stranka prava“, kot zastopnica čiste

hrvatske misli, — dokler ni naposled ta poslednja, kot jedino naravna in zdrava, zmagala tudi v krogih same „neodvisne stranke“, katera se je slednjič pridružila popolnoma stranki prava; pridržala si je samo še nekatere tradicionalne strankarske znake in spomine.

V tem razvoju, od ilirske dobe pa do danes, se je dogodil v Hrvatski prevažen dogodek, takozvana hrvatsko-ogerska nagodba z leta 1868. Po tej nagodbi so se razvile na Hrvatskem razmere, ki vladajo še danes in ki bodo vladale, dokler se ta pogubni nagodbeni sistem ne pretrga.

Ako se smatra sporazum ogerskega in hrvatskega sabora z leta 1868. za sporazum ali nagodbo med Madjarsko in Hrvatsko, je to ali slepljenje samega sebe ali pa nesramna in brezvestna mistifikacija. Ta nagodba ni nič drugega, kakor ravno tisto nasilje, ki se je zadalo z dualizmom vsem narodom avstrijske monarhije. S to nagodbo je žrtvovana Hrvatska dualizmu prav tako, kakor vsi ostali narodi v monarhiji razven Nemcev in Madjarov, kateri so postali hegemoni nad Slovani, jedni tukaj drugi tam.

Ako bi bila resnica, da se je nagodba sklenila na željo hrvatskega naroda,* tedaj bi bila brez vsacega dvoma resnica tudi to, da on sploh ni več vreden, da se o njem govori kot o narodu, tedaj bi izgubil pravico do svoje zgodovinske slave in vse naravne pravice do svoje bodočnosti. — Kaj je pa v resnici s to nagodbo, pokazali bomo v sledečih člankih, s katerimi želimo bratom Slovincem razložiti, kaj znači ta nagoda, kako je nastala in v kakšen položaj je po nji zabredla Hrvatska. In Slovenci boste potem lahko sodili, če je v resnici

* Tako slepe Madjari in njihovi sluge pri hrvatski vladi ostali svet.

Slovenski pesnik pred cesarjem.

Okoli l. 1830. je bil Bäuerle urednik znamenitega lista „Theaterzeitung“ na Dunaju. L. 1848. je stari mož pobegnul v Švico, ker mu ni prijalo rogoviljenje mlade Avstrije. Obiskal ga je prej nekoč F. Menk-Dittmarsch, kateremu je pripovedoval znamenite dogodke iz svojih mladih let. Za Slovence zanimiva je nastopna dogodba, katero je iz Menk-Dittmarsch-ove zapuščine potem objavila „Deutsche Zeitung“.

Sedel sem pred l. 1830., dne 8. februarja, v uredništvu in sem delal za „Theaterzeitung“. Ona številka lista je morala biti izvrstna, ker je imela iziti dne 12. februarja, cesarjev rojstni dan. Cesarju je bilo posebno všeč, če je moj list ta dan prinašal izraze udanosti do cesarja v raznih jezikih. Imel sem že pri rokah himne v nemškem, češkem, ogerskem, italijanskem in poljskem jeziku.

Ko sem ravno meril, koliko je stavka, in videl, da še nekaj manjka, — potrka in vstopi gospod srednje starosti, oblečen po najnovejši modi, v višnjem suknenem fraku, sivih hlačah, rujavo-rudečem žametastem telovniku s svetlo iglo in bliščečimi gumbi, na kratko: fin mož. Vedel se je dostojno. Povedal mi je, da je pesnik in da je dal izraza svojim čutilom ljubezni in hvaležnosti do cesarja s tem, da je zložil pesem v slovenskem jeziku. Prav

ljubo mi je bilo to. Sicer nisem razumel besede, a videl sem, da bode slovenska pesem ravno izpolnila prazni prostor. Nagrade mož ni zahteval, ampak je položil še celo pred me tri dvajsetice za nekaj številik prihodnjega lista. Obljubil sem mu, da bode pesem prinesla „Theaterzeitung“, ako cenzura ne bode delala težav.

Mož je odšel in jaz sem hitel k cenzorju za slovensko slovstvo o. D. V svojo veliko zadovoljnost sem izvedel od njega, da je pesem izvrstna in da ima pesnik jezik v oblasti. Brž sem jo nesel v tiskarno. Dne 12. februarja sem predložil, kakor po navadi vsako leto, vrhovnemu dvornemu mojstru knezu Dietrichsteinu krasno, s srebrno in zlato bronzo natisnjeno slavnostno številko.

Že drugi dan sem bil pa poklican v kabinetno pisarno. Vrhovni dvorni mojster mi je povedal, da je bila slovenska pesem cesarju posebno všeč in da naj pesnika cesarju predstavim.

Stal sem kakor od strele zadet. V naglici sem bi namreč pozabil moža poprašati, kako se piše. S strahom sem to povedal dvornemu mojstru, pa sem jo dobro skupil. V precej neprijaznih besedah mi je naznanil, da naj le gledam, da moža dobim. Kaj sem hotel storiti? S policijo ga iskati, ni nič. Dal sem v prihodnji svoj list, da naj se pesnik izvoli pri meni oglašiti. Prišel je precej drugi dan, ko je list izšel, mož v višnjem fraku k meni. Najrajši bi ga bil objel. Rekel sem mu:

„Veselo novico Vam povem. Cesar je bral Vašo pesem in zelo mu je morala biti všeč, kajti zadene Vas čast, da boste vsprejeti od cesarja.“

Menil sem, da bode mož poskočil od veselja, a zmotil sem se. Prebledel je, stopil nazaj proti vratom, prijel za kljuko in rekel: „Prav žal mi je, da moram odkloniti to čast.“

Skočil sem za njim, češ, če mi zdaj uide, ne dobim ga več.

„Človek, slovenski pesnik, ali ste iz uma? Ali ne veste, kaj se pravi, ustavljeni se cesarjevi želji?“

Mož je stokal: „Častivredni gospod Bäuerle, posredujte Vi — jaz ne morem pred Njegovo Veličanstvo.“

Hotel se je izviti iz mojih rok. Jaz sem ga trdo držal in začel vpiti vanj: „Gospod, Vi me pripravite ob pamet. Ukaz imam, moram Vas spraviti na dvor.“

Hitro sem se oblekel v črni frak in tiral sem nesrečnega slovenskega pesnika po stopnicah v fijakarski voz, ki je naglo oddirjal proti dvoru. Vesel sem bil, da sem ga dobil, za drugo se nisem brigal. Čez 10 minut sva prišla v Švicarski dvor in sva se oglašila v kabinetni pisarni. Spravil sem ga v prvo nadstropje in, ko naju je bil naznanil tajnik, sva kmalu stala pred knezom Dietrichsteinom.

„Dovolite, Presvetli“, sem rekel knezu, da Vam predstavim pesnika slovenske himne, a

mogoče, da bi se sporazumel s to nagodbo hrvatski narod, čegar narodna zavest je prav tolika, kakoršen je ponos na njegovo bojno slavo.

Praktično-socijalni kurz na Dunaju.

Dunaj, 21. julija.

Mogočni utiski! Nad 600 krščansko-socijalnih organizatorjev iz vseh krajev Avstrije je prisostvovalo v dneh od 19. do 21. julija praktičnemu socijalnemu kurzu v dvorani katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Gumpendorferstrasse na Dunaju. Dokler avstrijski krščanski socijalci nimajo skupne organizacije, tvorijo ti kurzi na socijalnem polju neko vez. Na shodu so bili nemški in slovanski duhovniki, profesorji, advokati, učitelji, kmetje, obrtniki, delavci — vsem se je govorilo za vse. Praktično-socijalni kurzi so neka višja šola krščanskih socijalcev. Ponavljajo se vsako leto. Tudi Slovenci so imeli na shodu šest zastopnikov: posl. Žičkarja, prof. Mlakarja in kot zastopnike „Slovenske krščansko-socijalne zveze“ gg. Evgena Lampeta, Ivana Štefeta, in slovenska visokošolca jurista Šinkovca ter Vadnala.

Shod je pozdravil dne 19. t. m. župan dr. Lueger, vspodbujajoč k hrabremu boju za resnice katoličanstva. Potem je poročal princ Lichtenstein o liberalnem gospodarskem sistemu, sosebno zanimiv pa je bil referat dr. Gessmana o zavarovalni in kreditni organizaciji. Njegova izvajanja — mož je oče deželne zavarovalne akcije na Nižje Avstrijskem — so podučna tudi za Slovence. Šibal je v prvi vrsti sedanje zavarovalne družbe, katerih ne poraja ljudska korist, nego navadna špekulacija v korist akcijonerjev. Šibal je neznatno nadzorstvo vlade nad temi zavarovalnicami. Opozarjal je mej drugim na bavarsko državno zavarovalnico proti ognju in proti toči, ki obe izborni vspevata. Svaril pa je proti manjšim zavarovalnicam brez zveze, ker bi slučajna večja katastrofa utegnila zadati takim zavarovalnicam smrtni udarec. Ob njegovih podatkih svetila se je v pravi luči nazadnjaška Avstrija. Podatki o plodonosno delujoči deželni zavarovalnici na Nižjem Avstrijskem pokazali so nam jasno, zakaj se nekateri ljudje na Kranjskem upirajo slični napravi. Pač resničen je njegov vsklik: Liberalci in socijalni demokratje ne marajo zavarovalnic, ki so vsled nizkih premij v prid ljudskemu blagostanju, branijo pa zavarovalnice, pri katerih imajo njihovi voditelji „dobičke“. Prostor „Slov. Lista“ je za zdaj preomejen, da bi priobčili Gessmannov govor vsaj v glavnih potezah. Stori

se to itak o priliki, ko se bodo delale priprave, da jugoslovanska krščansko-socijalna organizacija zasnuje za slovenske in hrvatske pokrajine v Avstriji pošteno zavarovalnico. Deželni odbor kranjski leze v tem vprašanju polževo pot. Tega so najbolj veseli razni agentje in njihovi židovski gospodje, nas pa mineva potrpežljivost. Vsekako bi bilo dobro, da bi se za praktično-socijalni kurz, katerega tudi slovenski socijalci po dunajskem vzorcu skoro priredimo, pridobilo tudi dr. Gessmana, da bi z bogatim svojim materijalom postregel tedaj zbranim organizatorjem slovenskih krščanskih socijalcev.

Popoldne je govoril dr. Avguštin Roessler o ženskem vprašanju. Dokazoval je, da je katoliška cerkev največja zaščitnica žene. Na shodu se je živo razpravljalo o tem, da se ženske že vidijo po raznih pisarnah, kjer v zasluzku konkurirajo z moškimi. Krščanski socijalci morajo odločno nastopiti proti temu, da bi ženske dobivale nižje plačilo, nego moški, ako so jednako porabne za delo. Tako bi se ženske ne izrabljale proti moškim. Mož bi lahko ostal pri svojem zaslužku, in si osnoval pošteno rodino, s tem pa bi bile tudi ženske zadovoljne. Svoj poklic kot medicinka pa opravljal ženska le pri ženskah in otrocih, istotako naj učiteljice ne podučujejo dečkov.

Po predavanju so se zborovalci podali na shod „Wiener Christlicher Frauenbund-a“, ki šteje 14.000 članic. Velika dvorana „Englischer Hof“ je bila natlačeno polna elegantnih dunajskih dam. Veličastnost gibanja krščanstva na Dunaju, kakor ga opisujejo časopisi, ni v primeri s tem, kakor se tu vidi v istini. Nepopisna je ljubezen, s katero vsprejemajo Dunajčani svojega dr. Luegerja. Sto in sto belih robcev mahalo mu je naproti, ko je vstopil v dvorano. Predsednica Platter je gostom opisala plodonosno delovanje „Ženske zveze“ za prerojenje Dunaja, na kar je govoril princ Lichtenstein. Bil je to veleodličen krščanski govor, kateremu so burno pritrjevali žene in možje, ki žive sredi kulture svetovnega mesta. Ko bi provincijalni ljubljanski političi slišali tak govor, bi se zgražali nad klerikalizmom, Dunaj ga je vesel. Govoril je dalje prof. dr. Beck iz Švice. Skrepko resolucijo so pozdravile dame socijalni kurz. Govoril je tudi tu župan Lueger, ki je kazal gostom, kako naj organizujejo ženstvo, da zmaga krščanstvo po vsi Avstriji. Krščanstvu je Dunaj priborilo ženstvo in Mati božja. Po tem shodu so zborovali v svojem domu katoliški rokodelski pomočniki.

Dne 20. julija je poročal o gospodarskih zadrugah prof. dr. Schöpfer iz Briksena. Glavni vzrok, da propada kmetski stan, je v tem, da

se ne omejuje njega zadolževanje. S prosto hipotekarično zadolžitvijo se mora prekiniti, za dolžitvam sploh se mora postaviti meja. Priporočujoč Raiffeisenovke omenil je, da se naj jih ne rabi za hipotečne dolgove. Hvalil je statut, katerega je o zadrugah napravil nižje-avstrijski deželni zbor. Potom zadrug odpravi naj se prekupčevalstvo. Na Bavarskem preskrbljujejo s potrebščinami vojsko zadruga in potom zadrug se že plačujejo davki. Omenil je, kako so nekateri trgovci na Pruskem tožili vladi zadruga — kakor na Kranjskem! Vlada jim je pokazala vrata. Čuli smo, da se drugod učitelji mnogo bolj posvečujejo združništvu, nego na Slovenskem.

Novoizvoljeni bavarski deželni poslanec Sickenberger je podal nato pregled, kako podpira bavarska vlada gospodarsko delo centra v drž. zboru. Vlada je dala v prospeh Raiffeisenovk več milijonov. „Landwirtschaftliche Creditbank“ je dobila ob ustanovitvi 3 milijone in vsakoletne podpore dobiva 60.000.

Najzanimivejše pa je bilo predavanje dr. Jos Becka, profesorja na vseučilišču v Freiburgu v Švici. Dr. Beck je izmed najodličnejših socijalnih politikov Švice. To, da je prišel na Dunaj, je spravilo „Arbeiter Zeitung“ v nemalo zadrego. No, Beck je svoje mnenje o avstrijskih socijalnih demokratih povedal na vsa usta. Svoje predavanje je Beck pričel z izrekom okrožnice sv. očeta, da bodo socijalno vprašanje rešile tri moči: cerkev, država in delavska organizacija. Za krščansko organizacijo delavcev se mora v Avstriji še mnogo storiti, ker je organizovanih doslej samo 12% delavcev. Omenil je, da je „Gewerkschaftsbund“ v Švici izrazil se, naj se v njem ustavi protiverska agitacija. Na delovanje katoliških delavcev zro ondi socijalni demokratje s priznanjem. Delavska društva naj bodo društva delavcev. Priporočal je organizacijo po delavskih strokah. Ustanaljšajo naj se društva po razmerah krajev. Organizacije naj vodijo krepko izšolani strokovnjaki, ki naj poiščejo mej delavci v društvu sotrudnikov. Mnogo naj se predava v društvih, pridig pa naj v društvu ne bo drugačnih, nego samo apologetične smeri. Kazal je prosto gibanje v Švici in napredek. Izvajanje izključne avtoritete je neumnost, klic k absolutni prostosti revolucija. Krščanski socijalizem pojdi po sredi. Opozarjal je na razširjanje dobrih časopisov med delavci, na knjižnice, pravne pisarne, posredovalnice za delo, mladeniške organizacije. Nemški centrum razširja na milijone poučnih spisov, zato zmaga med katoliškimi delavci. Prirerajo naj se vedno enkete, ki naj se posvetujejo v razmerah dela. Snujte neumorno društva delavkam! Duhovnik, ki stopi pod delavsko zastavo, vrši sve-

imena mi, žal, noče povedati, le z največjo težavo sem ga sem spravil. Knez je motril moža, ki se je tresel pred njim kakor ubog grešnik in gledal v tla. Potem ga je pa potapljal po ramenu in rekel ljubeznivo:

„Si že mislim, kaj je. Politični mladostni grehi, kaj ne? Sedaj je prišla pamet; no, lahko se vse popravi, Veličanstvo je danes pri dobri volji. Vaju precej naznanim.“

Stopil je knez skozi stranska vrata. Naglo se je vrnil, prijel mojega pesnika pod pazduho in ga vedel v cesarjevo pisarno. Vrata je knez pustil na pol odprta. Pesnik se je priklonil, a ostal trd za vrati. Kmalu smo slišali prijazni cesarjev glas.

„Napravili ste mi prav veliko veselje, slovenski jezik jaz ljubim, to je izmed najlepših in najblagglasnejših jezikov slovanskih. Ali ste Vi Slovenec?“

„Da, Veličanstvo“, je stokal pesnik.

Ali ste že več pesmij naredili?“ vpraša cesar.

„Le slabe mladeniške poskuse“, je boječ odgovoril pesnik.

„No, le dajte jih Bäuerlu, da jih natisne, ako niso slabše, kakor je Vaša himna, Vas jih ni treba biti sram. Pa, slišite no, zakaj pa niste Bäuerlu in vrhovnemu dvornemu mojstru hoteli povedati svojega imena? Ali ste morebiti v mladosti kakšne politične neumnosti uganjali? No, meni že lahko poveste, človek, ki

naredi tako navdušeno himno na svojega cesarja, ni državni nevaren.“

Kakor bi bil hotel priseči, je pesnik vzdignil desnico in rekel skoraj patetično:

„Veličanstvo, vse moje življenje je brez madeža, od mladih nog sem najzvestejši podložnik Vašega Veličanstva.“

„No, tedaj pa tem bolj veseli bodite“, je rekel smehljajoči se cesar, kateremu je mož vedno bolj ugajal. „Izprosi si smete kako milost.“

Nekaj časa je pesnik molčal ves osupnjen, potem je pa jecljaje rekel: „Ako smem Vaše Veličanstvo prositi kake milosti, bi ponižno prosil, da — me odpustite.“

Naddvornik in jaz sva se plaho pogledala. Cesar je vstal od svoje pisalne mize, stopil k možu, pogledal ga s svojimi lepimi, plavimi očmi, potem mu pa rekel nekoliko resno:

„Dobri prijatelj, tako nikar ne govorite s svojim cesarjem, Vi me napravite divjega, in sedaj Vam zapovem, da mi naznanite svoje ime in stan.“

„Ako Vaše Veličanstvo ukazuje, tedaj povem: Ime mi je „Ljubin Sembratovič“; in pristavil je sramežljivo: „krojač sem in stanujem v Roferanovih ulicah št. 5.“

Cesar se je glasno zasmel, da so mu solze prišle v oči, naddvornik se je smejal, jaz smejal, samo boječemu pesniku se ni zdelo umestno nasmehniti se.

Nato je cesar stopil k pesniku, ga potrkal na ramo in rekel: „Napravili ste mi veselo urico. Če ste tudi le krojač, sem vendar ponosen na Vas. Nürnbergzani naj ne bodo preveč ošabni s svojim Hans Sachsom. Sedaj smete oditi, drugo pride.“

Krojač-pesnik je napravil globok poklon. Kmalu nato me je objel zadovoljnega, žarečega obraza. Šla sva skupaj peš na njegov dom. Imel je lepo svojo hišico v Roferanovih ulicah. Med potjo mi je pripovedoval, kako je postal pesnik in krojač. Doma je bil iz Ljubljane. Njegov oče se je bil pa kot krojaški pomagač preselil na Dunaj in je izročil ondi desetnega dečka svojemu stricu duhovniku. Deček je začel hoditi v šolo, stric mu je preskrbel prosto mesto v liceju in studiral je do svojega 18. leta. Tačas sta mu umrla oče in mati drug za drugim. Oče je zapustil nekoliko premoženja in pravico izvrševati krojaštvo. Bil je še živih več njegovih sester, a po tedanjem cehovnem zakonu je moral po očetu starejši sin nadaljevati obrt, če ne, je bila pravica izgubljena. Ljubin se je moral tedaj odločiti za to, da je popustil šolske klopi in postal krojač. Ni mu bilo žal, kajti tačas je bila krojaška še dobra.

Cesar ga je potem imenoval dvornim krojačem in mu je večkrat skazal kako milost.

tejšo dolžnost, nego abe v salonu. Govornik je seosebno unemal dijaštvo k socijalnemu delu. Naznanil je, da dobe drugo leto vsa krščansko-socijalna delavska društva vabilo k mednarodnemu delavskemu kongresu, ki bode sklepal o zakonu za postavke mezde. Dr. Bek in naš dr. Krek si v znanju, nazorih, govoru in energičnem nastopu podajata roko. Tu smo Slovenci videli, kako velik je naš Krek!

Po razpravi se je sklenilo, prirediti skoro shod avstrijskih kršč.-soc. delavcev, ustanoviti si centralo in napraviti korake, da se prihodnjega praktično-socijalnega kurza morejo v čem večjem številu udeležiti delavci vstopnine prosto. Sklenilo se je še marsikaj drugoga, kar pa še ni za javnost. Popoldne je govoril dvorni svetnik prof. dr. Franc M. Schindler o „krščanski dobroteljnosti“.

Zvečer so dunajski krščansko-socijalni delavci priredili shod v dvorani „Englischer Hof“. „Arbeiterzeitung“ je pozvala socijalne demokrate, da naj se gredo pokazati na Mariahilferico udeležnikom socijalnega kurza. Ti kričači so hoteli demonstrirati proti praktičnemu krščansko-socijalnemu kurzu.

Bilo jih je res mnogo, oba trotoarja na obeh straneh sta bila natlačeno-polna. Gotovo je, da so se dunajski krščanski socijalci, ki so imeli drugod dovolj posla, doslej premalo brigali za organizacijo delavcev. Čudno je pa, da so delavci pristopni socijalno-demokratskim frazam v deželi, ki ima občno direktno volilno pravico, in na Dunaju, katerega obč. svet je v I. razredu hotel moč kapitalizma zlomiti s tem, da je število volilcev od 6000 pomnožil na 16 000, v vseh razredih pa dal na novo volilno pravico okrog 200.000 proletarcev. V vseh drugih mestih se socijalni demokratje proti liberalnim občinskim zastopom niti ne zganajo. Demonstracija se je izvršila mirno, ker je bilo na mestu nebroj policije.

Krščansko-socijalni delavci so napolnili dvorano „Englischer Hof“. Znamenito je govoril Beck — pravi dr. Krek — ter v svojem govoru mej drugim pobijal socijalne demokrate in gibanje „Los von Rom“. Dr. Avg. Pipper, glavni tajnik društva „Volksverein für das katholische Deutschland“, je slikal razmere delavcev v Nemčiji. Glavna točka pa je bila izjava državno-zborskega kluba krščanskih socijalcev proti § 14, ki je v nagodbi z Ogersko prinesel zvišanje davka na sladkor, petrolej in pivo. Dalje je shod pozdravil praktični socijalni kurz. Na shod je prišel vkljub socijalno-demonstratskemu sprehodu tudi dr. Lueger, ki je zopet elektrizoval. Mej drugim je dejal, da ne bodeta ne on in ne njegova stranka vplivala na to, da bi vlada odobrila načrt volilne reforme za dunajski občinski svet. Prepuščeno je vladi, da se odloči ali za krščanske socijalce, ali pa za Wolfce in za socijalne demokrate.

V petek, dne 21. julija, se je končal praktično-socijalni kurz. Govoril je dr. Pipper o razvoju socijalnih reform v Nemčiji. O tem bode treba pisati obširneje, da se spozna, kako daleč smo še v Avstriji za Nemčijo. Strogi birokratizem, to ima Avstrija, kar more pokazati svetu „svojega“, vse drugo je doma drugod.

Poslanec dr. Weiskirchner je govoril o obrtniškem vprašanju. O tem prihodnjč. Zaključil pa je shod govor jezuita dr. Jožefa Biederlachs-a iz Rima o duhovščini in socijalnem vprašanju. Vsled tega govora so nasprotni listi zagnali krik o „klerikalnem“ kurzu. Ni jim ljubo, da bi se duhovščina, ki najložeje dela nesebično za ljudstvo, posvetila socijalnim vprašanjem. Socijalni kurz je pokazal čilost krščanskega socijalizma, nadaljni kurzi pa bodo še vedno bolj vnemali k delu za socijalno preosnovo človeške družbe na temelju večne pravice, katero uči krščanstvo.

Izvirni dopisi.

Z Goriškega. 26. julija. (Izv. dopis.) Po dveh letih pošljem Vam danes zopet par vrstic. Vaš zadnji članek „Na Goriškem se je zjasnilo“ mi je potisnil zopet pero v roke. G. urednik, prav dobro Vam je znano, zakaj sem odstopil

kot dopisnik. Moj odgovor na „Sočin“ napad ste vrgli v koš, ker sem udaril z vso pravico „primorskega Šukljeja“ ter hotel vsaj deloma razkriti nečedne namene Tume in Gabrščeka. Od tedaj nisem se več oglašil na tem mestu, vkljub pozivu. Pri ustanovitvi „Sl. Lista“ obljubil sem Vam bil izdatne podpore, in tudi mislil sem ostati mož beseda, ali to, da mi niste sprejeli dopisov*) o novi kliki na Goriškem, me je silno bolelo, ker sem prav gotov bil, da isti gre samo za to, da strmoglavijo sedanje vodstvo. Moj namen je bil, preprečiti sedanji razpor. Že pred 4. leti sem prerokoval, da do razpora gotovo pride. Toda nihče mi ni hotel verovati, še sam dr. Gr. ne.

Danes torej si lahko sam sebi čestitam, kajti, kar sem govčiril, se je tudi uresničilo. Ker je pa „Sl. List“ odločno obsodil novo kliko, zato hočem zvest ostati svoji obljubi in še dalje pomagati z dopisi.

Za danes povem le, da po celi deželi vre proti „kranjskim rojakom“ à la Tuma in Triler, ki hočeta imeti svojo stranko. Nastop Trillerjev pri občnem zboru „Sloge“ je vzbudil splošno ogorčenost.

Politiški pregled.

Nemški občinski zastopi sklepajo izjave proti porabi § 14 in proti uvedanju sladkornega davka. Vlada razveljavlja te sklepe. V Gradcu so bili konfiskovani listi, ki so prinesli dotično izjavo občinskega sveta.

Na Moravskem so se češko-nemška pogajanja glede sloge odložila, ker so Nemci izjavili, da stoje na stališču nemškega binokostnega programa. Vodil je posvetovanja Chlumecky.

List „Scherrer“ v Inomostu, ki je ne sramno napadel škofa in vero, toži državno pravdnitvo po § 303. zaradi motenja vere.

Umirovljen je Žid Halban, pisarniški ravnatelj poslanske zbornice, kar so krščanski socijalci že davno zahtevali.

Grof Goess je v Komnu priperočal županom, naj delujejo na to, da goriški slovenski deželni poslanci vstopijo v deželni zbor. To bi bilo prav vladi, ki noče pritisniti na Italijane, slovenski poslanci pa radi lepih vladinih očij ne morejo zatajiti koristi svojega naroda. Grofu Goessu so župani povedali nekaj krepkih.

Plemeniti ruski car je pomilostil vse dijake, ki so bili vsled znanih izgredev na ruskih vseučiliščih izločeni od nadaljnjih študij. — Dolej se je v ruski Poljski poljski jezik v šolah učil na podlagi ruščine. To je sedaj car odpravil, poljščina se bode poučevala s poljskimi slovnici.

V Italiji so izvenredni zakoni, s katerimi namerava vlada krotiti svoje nasprotnike, stopili v veljavo preko parlamenta. Vzdignil se bode vsled tega velik vihar.

V Macedoniji se proti Turčiji med Srbi, Grki in Bolgari nekaj pripravlja. Tako toži Turčija velesilam in grozi, da ji ni nič mari, kar vsled tega njeni turški podaniki ondi naredo. Menda bi si s tem Turčija rada umila roko, ako zopet Turki, kakor vedno, prično z grozovitostmi med ondotnimi kristijani.

Domače novice.

Osebnosti. Nadučitelj v Mariboru g. Michael Nerat je dobil naslov ravnatelja. — Dvorni svetnik Rudolf Ullepitsch pl. Krainfels, doslej predsednik celjske okrož. sodnije, je imenovan predsednikom dež. sodišča v Celovcu. — V Ljubljani se je nastanil kot praktični zdravnik dr. Vladimir Rudež — Finančni minister je imenoval finančnega koncipista v Ljubljani dr. Aug. Plachkega adjunktom.

Osebnosti dohodninski davek. Ljubljansko prebivalstvo je silno ogorčeno zaradi vijaka, ki

*) Metali smo v koš tudi dopise drugih goriških dopisnikov, ki so nam isto oznanovali, ker smo se hoteli izogniti očitaniu, da netimo nastajajoči razpor Ker smo bili o razmerah že davno poučeni (od obeh strani!), tedaj imamo sedaj tem bolj jasno sodbo in trdno stališče. S polnim prepričanjem odločno obsojamo novo kliko „kranjskih liberalcev“ na Goriškem. Uredništvo.

se je pri odmerjenju osebnega dohodninskega davka za leto 1899. tako silno privil. Čisti dohodki zvišali so se nekaterim do 50 % in še več, in to brez dokazov, samo zato, ker se je „slutilo“. Mi le vprašamo: 1.) Čemu je posameznikov, izpoved, če se jim ne verjame, če se ne verjame dani besedi. 2.) Čemu se pod vsakim novim načelnikom c. kr. davčne administracije zvišuje davek, akoravno v naših žalostnih časih ni nobenega povoda za to? 3.) Zakaj se c. kr. davčna administracija ne ozira na ukaz finančnega ministerstva, da se pri odmerjenju osebnega dohodninskega davka ne sme pritiskati in strank šikanirati? Ogorčenost ljubljanskih davkoplačevalcev si bode dala v kratkem duška. Porabila se bodo vsa postavna sredstva, da se gotovim gospodom odločno njih stališče pojasni. Na tak način se ne vzgojuje davčna morala, nastaneta le srd in mržnja proti zastarelemu fiskalizmu, kar pa gotovo v urejeni državi ni koristno niti za državo, niti za prebivalstvo.

Kakó „Narod“ razlaga razkol na Goriškem.

Piše se nam: „Sl. Narod“ je glede novih goriških razmer v najhujših škripcih. Sam ne ve, ali bi potegnil za glavo ali za nogo. Iz srca rad bi bil za dr. Tumo in Gabrščeka — ali ta vražji Gabršček in njegovo vohanje po Malovrhovih predalih! Tolči po nepokornih učiteljih — ajs! in nastopiti proti dr. Gregorčiču in grofu Coriniju, ki vender na Dunaju tako lepo skupaj večerjata z narodno dušo — dr. Ferjančičem — hm, hm! No, pa vender bi bilo lepo, ko bi „Soča“ postala družica pri „Narodovih“ naskokih na klerikalnega zmaja ter ponižna služkinja liberalne misli. Divno lepo bi bilo, ko bi n. pr. Gabršček, kakor v Ljubljani Malovrh, jemal na muho kardinala, ako bi kje govoril o čudežih ali večnem ognju. Vprašanje je tedaj le, kako bi se brez škandalov, in da ne bo zamere in blamaž, vjeli iščočji se duši. Začel je te dni „Narod“ z objavljanjem strašansko dolgega dopisa z Goriškega (katerega pa zopet ni spisal Medvešček, znani „Narodov“ dopisnik in sedaj od „Soče“ ozmerjani pristaš Gregorčičev!). A preden je bil dopis postavljen, že izjavlja uredništvo (NB. Dr. Tavčarja ni doma!), da se z njegovo vsebino ne strinja glede vseh navedeb. Glede katerih se strinja, previdno zamolči, ugane pa vsak, kdor pozna Malovrha in Trillerja. Kaj pravi tedaj dopisnik? Slep in gluhi, trdi „Narodov“ dopisnik, mora biti, kdor verjame trditvi, da se na Goriškem bje boj le zoper — osebo. V nevarnosti ni to ali ono prvaštvo, ampak vzrok razkolu je to, da „Goričani“ (z narodom združeni poslanci) visé in capljajo ob trnku kranjskega klerikalizma. Ti ljudje so le slepo orodje nadškofa, ki željno razteza svoja tipala na bregove Soče. Uzorna je bila sloga med goriškimi posvetnimi in duhovnimi rodoljubi, kar je napravil predor v trdni tabor narodne ednosti brezdomovinski klerikalizem. — Nato meče polenca v goriške prvake, ki žive v duševni kratkovidnosti, slepi častihlepnosti in aristokratski (Cor.) gospodstvaželjnosti, ter dobi jih tudi nerazsodno (!) slovensko učiteljstvo goriško, kajti prav to ponižno-skrivljeno hrbtišče narodnega učiteljstva je zajahal kranjski klerikalizem. Tako „Narodov“ dopisnik „Negoričan“. Človek bi mislil, da bo rekel, da klerikalnega zmaja jaše vodja dr. Gregorčič, a ni res, on ne more gori, ker „ima danes žalibog še slepe oči“, tudi se ne spodobi za moža, ki je s Ferjanom vkup večerjal, ampak jahač je — kapelan, ki je kršč. socijalist (po Trillerjevem receptu s shoda zapunih mož l. 1894.), ta hoče presaditi bujno cvetko klerikalne gospodarske organizacije kranjske na Goriško ter strmoglaviti dr. Tumo, ki ni niti klerikalec, niti kršč. socijalist, niti glavni nositelj kranjskega liberalizma ob bregovih „Soče“, ampak prosto le nasprotnik socijalne komedije, z jedno besedo Tuma. — V drugem delu članka pa prihaja „—II—“ (kakor na shodu v Gorici) — zopet s pestmi. Najprej nabije kranjske in goriške krščanske socijaliste in jim nesramno podtika, da imajo „jedini vodilni nagon politično podjarmljenje naroda pod posvetno vodstvo Rima“, nato še enkrat namaha vse goriške učitelje, razen par tolminskih, in jim očita nizko osvetlo in druge nečednosti, potem pridejo na

vrsto fanatični kapelani in na zadnje članek zabeli s kislino smetano, da „inteligenciji“ toplo bije srce za delujoče sloje naroda, in da se mora voditi politika takó, „da ne bo užaljen — hudič“. Pozabil je pisatelj dostaviti le to, da nekemu v prvi vrsti toplo bije srce za mogočne advokatske ekspensare, ki pa globoko žalijo delujoče sloje naroda.

Dr. Tuma pri nadškofu. „Po kaj hodi k škofu!“ so rekli ljubljanski liberalci. Po kaj? Povedat je šel dne 25. maja dr. Tuma škofu, da bode skušal pridobiti grofa Alfreda Coroninija za to, da se slovenski poslanci vdeležijo seje dež. zbora. Nadškof je dobil vtis, da ima Tuma grofa v enem, druge poslance pa v drugem žepu. Dr. Tuma se je tedaj štulil kot vodja stranke in delal brez vednosti kluba politiko, a se je zaletel. Drugi dan so mu poslanci soglasno povedali, da mu ni treba hoditi k škofu in delati obljub, ker nihče ne pojde v deželni zbor, in izjavili so, da vsi odlože mandate, ako bi šel nadškof. Zaslužil je dr. Tuma ta mrzli curek na svojo vročo domišljavost, a poboljšal ga ni, mož misli, da je general.

„**Et meminisse juvat**“. L. 1895. je pisala „Soča“, da so odborniki društva „Sloga“ dr. Gregorčič, grof A. Coronini in dr. Rojic prišli v Bole priporočat za kandidata dr. Tumo. „Bolčani so se neradi ločili od grofa Coroninija, ali, ker jih je sam za to prosil in ker je njegova izvolitev v drugi skupini gotova, so se udali izraženi želji“. V isti številki je pisala „Soča“: „Sloga“ je naše politično društvo in o volilnih dobah naš osrednji volilni odbor, vse druge zveze imenoval bi jaz zahrbtno, zakotne, zveze nepošteno, ker skrivno rovajo proti narodni edinstvi, tedaj proti narodnemu blagru. Take skrivne zveze, ki marsikoga zamamijo, so sestavljene iz narodnih izdajic, in kdor jih sluša, vsakdo je izdajica, grobokop naroda.“ — Kako naj se pa danes imenuje „zveza“ proti „Slogi“? vpraša „surovi“ „Slov. List“.

Slavo „Kranjcem“ prepeva „Edinost“ zaradi tega, ker ne more prikrivati simpatij za „Kranjca“ dr. Tumo in antipatij proti „Goričanom“. Vsekako je pa to stališče bolj pravilno, kakor je bilo ono, katero je objavila „Soča“ l. 1895. o prihodu dr. Trillerja v Tolmin, ko je pisala: „Proti „Kranjcem“ je pri nas prodrlo neprijazno mnenje, žal, da doslej največkrat ne brez uzroka“.

Podkovska šola v Ljubljani. Piše se nam: Ostanek takozvane „Bleiweisove živinske univerze“, podkovska šola, je po sodbi strokovnjakov zadnje desetletje padla. Ravnatelj ter tehnični vodja temu zavodu je psihiater dr. Bleiweis, ki je znabiti podkovsko svojo vedo podedoval po svojem očetu, živinozdravniku, učil se je pa ni nikjer. Kot faktični učitelj paradira „konjski vidar od lanskega leta“ (Kuršmid) g. Schlegl, ki je slovenščine le v govoru zmogel kot vojaški korporal. Kako ta gospod vbija osnovne nauke umnega podkovstva ter modernega mesogledstva nadepolnim podkovačem, nam je več kot zagonetka. Ko bi pokojni Bleiweis vedel, kaj se godi na njegovem zavodu, bi se obrnil v grobu. — Pred kratkim sem si bil ogledal podoben zavod v Gradcu. Občudoval sem praktično uredbo in lep red v kovačnicah in zadovoljno sem opazoval izurjene kovače. Izenadila me je snažna konjska bolnica, v kateri je stalo lepo število pacientov, in pasji oddelek, ki je glede opazovanja stekline sumljivih psov za vsako večje mesto neobhodno potreben. Nehote mi je prišlo na um, da bi tudi v Ljubljani lahko imeli že davno nekaj podobnega, ker nam ne bi provzročalo skoro nikakih stroškov, ako ne bi gotovi krogi zvito preprečevali vsak napredek. Toda: Svaka sila do vremena!

„**Plevel gre v cvetje na Kranjskem**“ je pisala zadnja „Gorica“. Da je to istina, dokazuje „Slovenski Narod“ dan za dnevom. Evo, zopet dokaza! Presvetli knez in škof ljubljanski je bil šel v šmarijsko faro predzadnje nedelje blagoslovit gasilno orodje. Ko bi bil šel kak „žajfar“ iz Ljubljane na ono slavnost, bi bil „Narod“ pisal o njem spoštljivo. Odličnega slovenskega škofa in vero, katero škof oznanjuje, pa sme Malovrh s svojimi pomagači povaljati po blatu

in zasmehovati na najostudnejši način. In Slovencem, nekdanjim vernim Slovencem, ali menite, da to gre v živo? Ali mislite, da je kakšnega liberalca „Naroda“ sram? Vsak list bi ob takem sramotanju škofa in vere izgubil naročnike, „Narod“ jih dobiva, kajti na Kranjskem „plevel gre v cvetje“. Pod naslovom „Sreča šmarijske fare“ piše „Narod“: „Dne 16. t. m. je našo faro doletela „izredna sreča“. Imeli smo v svoji sredi presvetlega gospoda škofa in slišali smo jih govoriti o čudežih. Zdaj smo vsi do zadnjega prepričani, da se še dandanes godé čudeži, kakor so se godili za časa Gospodovega. Samo hudobneži jih taje. Pri nas smo prej glede čudežev že nekam omahovali. Posebno Kajfežev Johan iz sosedne fare, ki je poznal lepega Tončka, nam je to vero podiral, ali Presvetli so vse zopet popravili. Rekli so, da je za čudeže dovolj neovrženih dokazov, in mi jim verjamemo. Kaj bi ne, ko ni daleč od nas kraj, kjer se gode veliki čudeži. Tam so gospod, ki znajo iz vode delati vino, in sami pravijo, da je to vino tako močno, da so ljudje vedno pijani od njega. Še nikoli nismo bili tako srečni in veseli, kakor ta dan, ko so bili Presvetli pri nas. Posebno ko so tako domači celo v kmečko hišo stopili, si urezali od hleba domačega kruha in zavžili kupico vina. In če verjamete ali ne, Presvetli jedo in pijo ravno tako, kakor drugi ljudje. Za vsacega so imeli prijazno besedo, včasih slovensko, včasih hrvaško. Ognjegascem so naročili, naj varujejo duše večnega ognja. Kajfežev Johan pravi, da bo vsled tega treba pravila premeniti, ker v sedanjih pravilih ni govora o varovanju duš pred večnim ognjem, a mi si bomo že tako pomagali, samo če bodo naše brizgalne zadostovale.“ — Gori na Poljanskem, kjer je dr. Tavčar doma, bi rekli človeku, ki bi tako zaničljivo govoril o temeljnih resnicah naše vere: Svèně! Mi pa pravimo: To je sat prav tistega liberalizma, katerega je nedavno „Narodu“ opisala „Edinost“.

V Celovcu je pričela s 1. julijem posloovati deželna zavarovalnica za življenje, starost in rente. In na Kranjskem?

Občni zbor „Glasbenene Matice“. O občnem zboru „Glasbene Matice“, na katerega je došlo samo nekaj odbornikov in par drugih članov, namenoma nismo prinesli poročila. Dobili pa smo od odličnega člana „Glasbene Matice“ pismo, katero priobčujemo, ker živo ilustruje „nepolitični“ odbor vseslovenskega glasbenega zavoda. Pismo se glasi: „Slavno uredništvo! Dasi nisem brezpogojni pristaš „Slovenskega Lista“, vendar čutim, da ima Vaš list v marsikateri zadevi prav. Prav je imel, da je ožigosal pojav strankarstva v „Glasbeni Matici“, ko se je zadeva prof. Hubada izrabila v strankarski namen. Čutim, da „Glasbena Matica“ na sedanjih potih ne zavzema več svojega visokega nekdanjega stališča. Presenetilo me je poročilo o občnem zboru „Glasbene Matice“ v „Slovincu“, ki poroča, da se je sklepalo o ureditvi razmerja med prof. Hubadom in „Glasbeno Matico“. Tu so se spreminjala pravila, ne da bi se bilo to naznailo prej po časopisih. Tak občni zbor je neveljaven! Uprav začudil sem se pa, ko sem čul, da predsednik ni hotel g. Dečmanu dati prej besede, da izrazi svoje pomisleke, nego šele, ko je bila pogodba sprejeta. Proti prof. Hubadu nimamo ničesar, želeli bi pa, da se ob sklepanju pogodb gleda na materijelni položaj „Glasbene Matice“, pa da se ne prezirajo pri tem možje, ki so svoja moška leta posvetili nesebičnemu delu za glasbo slovensko. S tem, da se je kar tako sprejela pogodba s prof. Hubadom, ne da bi se bilo prej zagotovilo potrebnih podpor, in da se je degradiralo prof. Gerbiča, je hotel pokazati sedanjí odbor, da zmore več, nego prejšnji odbor. Nam se pa zdi, da bi se bil do takih vratolomnih sklepov prav lahko povspel tudi prejšnji odbor, ako bi bil hotel bilanco „Glasbene Matice“ delati lepšo, nego je. Da bomo na čistem, želimo da se pravilno skliče veljaven občni zbor!

Na graškem vseučilišču je bil promoviran doktorjem prava g. Fran Pavletič, odvetniški kandidat v Trstu, vrl prijatelj slovenskih krščanskih socialcev. Imenom ljubljanskih krščanskih socialcev želimo mlademu doktorju obilo sreče!

All Heil! cenike razpošilja tukajšnja tvrdka s šivalnimi stroji in biciklji: Johann Jax. Priporočamo jo vsem Slovencem, ki hočejo biti za svoj denar „nahajlani“.

Slovenska umetnost. V tukajšnji Schwentnerjevi prodajalnici opazili smo razstavljeni dva krasna akvarela pouličnega prizora z Reke in „Klanškega jezera“. Mojster teh lepih slik je g. stotnik Jeglič. Slovenci med vojaštvom nimamo samo vrlih pisateljev, nego tudi odličnih umetnikov.

Iz Siska je dobil „Glasnik“ tale poziv: „Opozarjamo Tavčarjev „Slovenski Narod“ in Frankovo „Hrvatsko Pravo“, naj pošljeta svoje poštene poročevalce na slavnost v Karlovec, da ne bodeta hotoma zopet poročala samih lažij.“

Moško pevsko društvo „Kranj“ priredi v nedeljo 30. julija t. l. vrtno veselico v vrtnih prostorih g. L. Šmidta na Gašteji povodom svoje enoletnice. Pri veselici svira slavna godba prostovoljne požarne brambe. Mej veselico šaljiva igra „Srečolov“. Začetek ob 4 uri p. poldan. Vstopnina za nečlane 20 kr, člani prosti. Predplačila se hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi vabi najljudnejše odbor. V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo in se takrat izvrši ob vsakem vremenu.

„Narodovo“ krščanstvo. V Gradcu so imele socialno-demokratske delavke shod. „Narod“ pravi, da je govorila prav dobro in zanimivo socialna demokratinja gospa Dvořakova, „ko je podajala klerikalce, češ, da zlorablajo cerkev za svoje setične naklepe in da delajo na poneumljenje ljudstva“. Take babje čenče hvali „Narod“ zato, da pametne dela neumne Kranjce. Kdor imaš oči, glej!

V Št. Petru pri Novem Mestu je zadnje nedeljo presvetli knez in škof ljubljanski posvetil popravljeno župno cerkev in nove oltarje.

V Gorici je hodilo letos nad 1000 slovenskih otrok v ljudske šole. Vprašanje glede slovenske mestne šole v Gorici pa še vedno ni rešeno.

V Kamnik je došlo letos 295 tujcev, ki so se zdravili v ondotnem kopališču.

Vender jedinstvo v Ljubljani! „Slovenec“ in „Slovenski Narod“ sta prinesla isti dan jednako se glasečo in obširno izjavo Ljubljančanov, da mesarski most ni za nič. Obžalujemo, da ubogega župana Hribarja ljudje še na počitnicah ne puste v miru in mu kličejo v spomin, da bi imeli biti v Ljubljani boljši mostovi, kot v Cerkljah.

Značilno! Tržiški kapelan Nadrah je v „Slovincu“ prijazno povabil vse Slovence v Tržiču, da bi se zjedini zoper Nemce. Na to je naglo odgovoril „Narod“, da bi se utegnilo porabiti klerikalne glasove v Tržiču le še pri kakih volitvah, sicer pa na Kranjskem ni več tako naivnih ljudij, ki bi si hoteli dati klerikalno vrv na vrat. — Takó dela v imenu Tržičanov politiko — Malovrh, ki se grozno boji — vrvi! On ve, zakaj, Tržičani pa še ne!

Premembe pri sodnijskem uradništvu. Premeščeni so sodni pristavi gg. Avgust Kette iz Kočevja v Ribnico, Alojzij Seliškar iz Trebnjega v Kranj, dr. Fran Mohorič iz Idrije v Gornjigrad, Matija Mrčič iz Kozjega v Šmarje in dr. Henrik Neuberger iz Šoštanj v Ormož. Sodnim pristavom so imenovani avskultantje gg. Friderik Nerat za Litijo, Josip Zupančič za Idrijo, dr. Herman Watzulik za Šoštanj, dr. Teodor vitez Neupauer za Velikovec in dr. Fran Peitler za Kozje.

Ignacij Borštnik. Piše se nam: Kadarkoli se ozrem po praznih sedežih slovenskega gledališča, vedno se spomnim Ignacija Borštnika, ki je včasih oživljal te prostore. Opetovano se je intendanci slovenskega gledališča nudila prilika, da zopet pridobi tega najodličnejšega domačega umetnika. Opetovano pa je intendantca pokazala, da so ji ljubši režiserji, ki hote slovensko gledališče napolniti s „tingl tanglom“. Pogrešalo se je pri intendantci resnosti in pojmov za domače umetnike, zato naša drama ni bila več domača, in ker domača ni bila — ni bilo v gledališču občinstva. Naj sedaj, ko se zopet govori o pridobitvi Ignacija Borštnika, krene inten-

danca sigurno na pot, ki vodi do gledališkega občinstva, dá naj slovenskemu gledališču slovenskih umetnikov. Zadnji čas so pokazali izvlečki iz čeških časopisov po naših listih, kako so Čehi radostno pozdravili na domačih tleh Rudolfa Inemanna. Čudno bi bilo, ko bi Slovenci ne imeli istega srca do svojih umetnikov!

Za izlet v Karlovec dne 15. avgusta bode veljala vožnja tja in nazaj 4 gld. 67 kr. Želeti je, da se „Slovenski krščansko-socijalni zvezi“ pridruži mnogo izletnikov, da v častnem številu vrnemo obisk bratov Hrvatov na vseslovenski delavski slavnosti. Društva in posamezniki naj se oglašajo ustno ali pismeno pri g. Luki Smolnikarju, stolnem vikarju v Ljubljani.

Kočo na Rodici v Bohinju otvori 1. avgusta radovljiška podružnica „Slov. planinskega društva“.

Ali še ni dovolj Židov v Ljubljani? Tukajšnji zobozdravnik Avgust Schweiger je odpotoval in si je za svojega namestnika izbral Žida Maksa Spiegela z Dunaja. Prav lepo!

Velik vspeh slovenskih zadrug. „Slovenski Gospodar“ poroča, da je ministerstvo g. J. Kača, organizatorja spodnještajarskih kmetijskih zadrug, sprejelo za svojega stalnega uradnika. Ministerstvo ga sedaj pošlje še na študije, a potem ga nastavi za zadružnega uradnika na Spodnjem Štajarskem.

Katoliško podporno poselsko društvo se bode osnovalo v Mariboru za vso lavantinsko škofijo. Krščanski posli pozdravili bodo to novo krščansko-socijalno društvo z velikim veseljem.

Ustna matura na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani se je vršila od 8. do 21. julija. Izmed 71 abiturijentov jih je dobilo izpričevala godnosti 51, med temi 8 z odliko; 12 jih bo po počitnicah ponavljalo izpit iz ene tvarine, 8 pa jih je padlo za celo leto. Odliko so dobili: Ahačič Matej, Kobal Frančišek, Logar Josip, Mosch Erik, Samec Maks, Schiebel Gvido, Thurner Emil in Vovko Frančišek.

Na novomeški gimnaziji je bilo letos 210 dijakov, in sicer 206 Slovencev, 3 Nemci in 1 Hrvat, odličnjakov 21, s prvim redom 123, z drugim redom 17, s tretjim redom 10 in ponavljalne izpite je dobilo 39 dijakov. Vspeh zrelostnih izpitov: Izmej osmošolcev so 3 odličnjaki, 4 morajo skušnje ponoviti. — Suplent na novomeški gimnaziji g. Fr. Vadnjal je imenovan pravim učiteljem istotam.

Grozdje imamo že na tukajšnjem sadnem trgu.

Župnijo Podrago je dobil g. G. Koller, župnik v Babinem Polju.

Za gradnjo grško-katoliške cerkve v Metliki je prva dolenjska posojilnica v Metliki darovala 50 gld.

Drobne novice. Kap je zadela v Ptujju sedemletno šolarico Marijo Dolinšek. V šoli ji je postalo nakrat slabo; ko je prihitel zdravnik dr. Stuhec, je bila že mrtva. — Pri Brusnicah so našli 30 let staro Jožefo Grubar grozovito razmesarjeno. Njen mož je v Ameriki. Morilca iščejo. — Blizu Kanala so iz Soče potegnili mrtveca, ki je imel zvezani roki. — Pri „šagri“ na Proseku so imeli krvav ples. Z nožem ranjen maldenič je umrl v bolnici. — V Laškem Trgu so preteklo sredo osnovali kmetijsko zadrugo.

Vrhiška železnica se je otvorila preteklo nedeljo z običajnimi slovesnostmi. Železniško ministerstvo je zastopal dvorni svetnik Wurmb. Banket je bil v „Katoliškem Domu“. Postaje so: Brezovica, Log (postajališče), Drenov grič in Vrhnika. Vlaki odhajajo iz Ljubljane ob 7:15 zjutraj, ob 1:55 popoldne in ob 7:03 zvečer; vračajo se pa z Vrhnike ob 6:34 zjutraj, ob 12:29 popoldne in 6:04 zvečer. Vožnja traja do Ljubljane 52 minut. Od Vrhnike do Brezovice je 117 km.

V celjskem „Studentenheimu“ bode postala slovenščina obvezni predmet.

V Kranju se snuje podružnica „Slovenskega planinskega društva“.

Čitalnico bodo osnovali pri sv. Jakobu v Trstu.

Jubilej pevke. Gdč. Marica Drachsler, izborna altitska tukajšnjega šentjakobskega cerkvenega pevskega zbora praznuje jutri tride-

setletnico neumornega delovanja za čast božjo. Njeni čestilci ji prirede jutri časten večer pri Virantu.

Najnovejše vesti.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bode v četrtek, dne 3. avgusta, na Vrhniki. Splošni program je naslednji: 1.) Predvečer dne 2. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupčinarji in p. n. Ljubljancje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne g. Ferlinca (pri „Zvezdi“). — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slavno „Slovensko trgovsko pevsko društvo“. 2.) Dne 3. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri 5 minut zjutraj. 3.) Po zborovanju skupni obed na čitalničnem vrtu ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 1. avgusta z naslovom: „Čitalnica“ na Vrhniki. — Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. 4.) Odhod z Vrhnike ob 5. uri 10 minut popoldne. Dostavljamo samo še, da izstopijo letos iz odbora prvomestnik g. Tomo Zupan, in odborniki g. Ivan Hribar, g. Anton Koblar in g. Luka Svetec.

Ljubljanski delavci! Jutri v nedeljo k javnemu ljudskemu shodu ki bode ob 1/2 10. uri dopoldne na vrtu starega strelišča. Dnevni red: Volilna preosnova za mestni zbor. Vsi, ki se zanimajo za volilno pravico, vdeležite se mnogoštevilno važnega shoda! K obilni vdeležbi vabijo sklicatelji.

Odbor meščanskega kluba je imel 27. t. m. svojo prvo sejo in si je razdelil posle takole: Predsednik veletrežec in hišni posestnik Karol Polak, podpredsednik: odvetnik dr. Furlan; tajnik: finančni komisar Janežič; blagajnik: trgovec Fran Petra. Odbor polaga posebno važnost na ono točko društvenih pravil, ki govori o pospeševanju meščanskih koristi in gmotnega napredka ljubljanskih meščanov in o brambi meščanskih pravic. To bo doseči pri skupnem razgovoru o potrebah meščanstva, po poučnih predavanjih in po dejanskih nastopih za posamezne ude meščanskega kluba. V izvršitev te obsežne naloge sestavil se je posebni odsek t. j. dr. Brejc, Janežič, dr. Schweizer in Vencajz, ki bodo poslovali po natančno določenih urah v društvenih prostorih, razpravljali z društveniki njih težnje, jim svetovali, sestavljali prošnje in če treba pritožbe v kolikor se tiče njih meščanskih pravic in fiskaličnih zadev. Tem potom si bo ud meščan dobil lahko na domačem ognjišči brezplačno pomoč. Na dalje je skrbjeno tudi za glasbeno razveseljevanje, kajti lep zbor pevcev in zajedno udov meščanskega kluba je sestavljen in ker se nahaja tudi sploh več izbornih zavednih glasbenikov med člani, je upati tudi v tej stroki lepega užitka. Za društvo nabavljeni prostori bodo na novo okusno opravljani in prirejani, — tako, da pričinja društvo svoje delovanje pod jako ugodnimi okoliščinami. Želeti je le, da se ono meščanstvo, ki je bilo svoj čas kar naravnost izključeno iz narodnih krogov dosledno pa prezirano, — oklene novega prav meščanom prirejenega društva in izkorišča sebi v korist njega udobnosti, kajti tukaj dobi vse, kar potrebuje za svoj razvoj.

Protestni shod proti podraženju sladkorja prirede ljubljanski delavci v nedeljo dne 6. avgusta ob 1/2 10. uri dopoldne na vrtu starega strelišča.

Sinočni „Narod“ zopet besni. Iz Honolulu si je Malovrh najel nekega Klemenčiča (?), ki grozovito zabavlja zoper vero. Misijonarje slika kot najhujše izsesovalce ljudstva. V nekem kraju so misijonarji nabrali za cerkev že letos 2000 dolarjev. „Krščanska vera in njeni zastopniki so v teh krajih bolj škodljivi prebivalstvu kakor kolera, ker ti misijonarji gledajo le na denar.“ „Kjerkoli sem še bil do sedaj, povsod sem se prepričal, da tam, kjer vidim cerkev, je gotovo tudi ječa v vasi, in kjer še ni cerkve, tudi ni ječe“. V tem tonu je namazal „Narod“ pol strani. Mi le toliko rečemo: Kdor soglašja z „Narodovimi“ lumparijami, ta mora biti sam lump, ali pa norec. Cela Amerika nima tako nesramnega lista, kakor je „Narod“.

Vojni minister Krieghammer je poslal vojnemu zapovednikom ukaz, ki prepoveduje pretepati vojaštvo.

Na Reki si bodo Hrvatje, katerih je ondi 12 000, osnovali politično društvo. Italijansko gospodstvo se bode ondi s tem omajalo.

Na Cetinju je slavil črnogorski narod 27. t. m. poroko prestolonaslednika Danila z nemško princezino Juto, ki je ob prestopu v pravoslavje dobila ime Milica.

V Srbiji se Milan ne poda svarilu Rusije, Nemčije in Italije, naj neha s svojimi grozovitostmi napram opozicijalcem. Da bi Milan pokazal svojo jezo nad svarilom velesil, je odlikoval svetovalce turškega sultana z redi prve vrste, sultan pa je obratno poklonil red „ranjemu“ Milanovemu adjutantu. Milan uprav besni. Proti opozicijalcem se sedaj vrše obravnave, aretovanja se nadaljujejo. Govori se, da je mnogo meščanov izginilo brez sledu. Ves svet je prepričan, da je atentat uprizoril Milan sam. Pri obravnava sedaj še ni prišel na vrsto atentat. Prekisod je včeraj radi raznih deliktov obsodil osem Srbov v zapor do 6 let.

V Cap Haitien je dne 26. t. m. Roman Caceres ustrelil v srce predsednika republike San Domingo, generala Heareauxa. Republika broji 450 000 ljudi.

Na mirovnem zboru v Haagu so sklenili zastopniki vlasti glede razsodišča prepustiti nadaljne razprave svojim vladam, ker se v Haagu ni moglo priti do sporazumljenja.

Razne stvari.

Starostna zavarovalnica za zasebne uradnike. V Avstriji se je posvetilo. Stara Avstrija je stopila na socijalno-reformatično polje Nemčije ter obeta, da je v njenem notranjem ministerstvu že izgotovljen zakonski načrt obligatoričnega, starostnega in invalidnega zavarovanja vseh zasebnih uradnikov. Temu koraku sledila naj bi še druga socijalna dejanja, v prvi vrsti starostna zavarovalnica delavcev. V Avstriji imamo sedaj 99.537 privatnih uradnikov. 55.541 jih je oženjenih, 41.625 zasebnih uradnikov ima 107.752 otrok.

Govori na dunajskem praktično socijalnem kurzu se bodo priobčili v posebni knjigi, katero že najprej priporočamo vsem krščansko-socijalnim Slovincem.

Uradniške kavcije se odpravijo. Uradniki dobe vplačane kavcije nazaj v treh letih.

Praški nadškof postane najbrž dr. Bauer, škof brnski, in princ Maks Saksonski njegov koadjutor, a star je še-le 17 let!

Princ Ludovik Orleans je prišel v Krško dne 21. t. m. s 3. top. polkom iz Gradca, kjer je poročnik. Njegov oče grof Deux de Paris bode tudi prišel v Krško. Prebival bode v ondotnem župnišču.

Umor v Lillu. Oni, ki so ob oproščenju redovnika Flamidiena dobili silno dolge nosove, dobe jih skoro še večje. Pravemu morilcu so že na sledu, o čemer pa „Narod“ molči.

Orožništvo bodo v naši državi pomnožili. Orožniki dobe čelade in za spremstvo pse.

Ubogih „sodrugov“ voditelj, ki se piše Herbig, v Königsbergu v Prusiji, je svoje posestvo prodal za 606.000 mark.

Elektrika je ubila na Reki delavca Niko Pavliča, ko je barval neki strešni žleb in se zadel električne žice.

Češka industrija bode storila velik korak naprej. Prva češko-moravska tovarna za stroje v Pragi ustanavlja tovarno za lokomotive. Čuli smo, da bi se tovarna za izdelovanje železniških voz utegnla napraviti nekje na Gorenjskem.

Kovine. Pred 400 leti je bilo znanih le 7 kovin. Sedaj jih poznamo 51, in 35 izmed njih so odkrili še-le v našem stoletju.

Krvava kronika. O groznem činu se poroča z Lvova: Neki kmet je prodal svojo kravo za 50 gld. Doma je njegova žena položila bankovec na okno. Ondi ga je dobil petleten sinček ter ga raztrgal na drobne kosce. Kmet se je vsled tega tako razjezil, da je sinčku preklal glavo. Ženo je zadela srčna kap, morilec se je pa obesil. — Blizu Debrecina je neki poljedelec

nadlegoval svojo 16letno pasterko. Ker se mu ni hotela udati, ji je koso zapodil v srce, potem je pa skočil v vodnjak. Njegova žena je vsled žalosti zblaznela. — Iz New Yorka se poroča, da se je neki Italijan sprl z zdravnikom Hodgesom. Italijan je zdravnika smrtno ranil. Velika množica ljudi se je zbrala na licu mesta ter je napadalca in pet njegovih prijateljev po obesila po bližnjih drevesih ter streljala v njihova trupla. — Na Dunaju je vlačuga Ana Kulisek umorila svojega ljubimca, 20letnega komptoirista Leopolda Felmerja. Zasadila mu je nož v srce. — Blizu Pavije se je župnik Berri ob zavživanju pri sv. maši zgrudil mrtev na tla. Ministrant mu je namestu vina nalil v kelih strupene tekočine, s katero se čistijo svetilke. — Pobočnik pokojnega ruskega carjeviča se je ustrelil. Car je strogo prepovedal, da se bolnega carjeviča ne sme pustiti nikdar samega, a carjevič je umrl na nekem izletu, na katerem je bil brez spremstva. Pobočnik se je s samomorom hotel izogniti kazni. — V Gorici se je ustrelil ulanski nadporočnik Hubert Ceconi radi rodbinskih razmer. — V Mariboru se je poskusil v soboto umoriti lončarski pomočnik Štefan Tartelly. Prerezal si je vrat, toda umrl še ni. Pravi se, da je bil doslej na hipe umobolen. — V sredo se je ustrelil v Mariboru 5letni železniški sprevodnik Fr. Žižek. Živel je od svoje žene ločen. — Povožil je te dni tovorni vlak v Št. Juriju ob juž. žel. železniškega žuvaja Frana Doboviseka, ki je služboval že 40 let pri južni železnici.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Slavno upravnistvo »Slovenca« v Ljubljani zbirko 10 gld. — Slavno upravnistvo »Mira« v Celovcu po g. V. Legatu zbirko 296 gld. 50 kr. — Ženska podružnica v Kranju po g. blagajnici Mimi Pirc 70 gld. — Moška podružnica v Postojni po g. blagajniku R. Šeberju 46 gld.

50 kr. — Litjske Slovenke 100 gld. kot pokroviteljino št. VIII. s prošnjo, da se vpiše kot zastopnica gospa Kristina Gregorič, notarskega kandidata soproga. — G. N. Kunstelj v Škocjanu iz nabiralnika 5 gld. — Gdč. Zora Marenčičeva iz Kranja nabrala na novi maši č. g. frančiškana o. Ernesta Jenko v Šentvidu nad Ljubljano 10 gld. — Podružnica za Šteben in okolico 14 gld. 97 kr. — Podružnica za Ziljsko dolino in župnijo Vrata 36 gld. 35 kr. — Šenklaško-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani po gospej dr. Gregoričevi 57 gld. — Č. g. Ivan Trpin, beneficijal v Šmartinu pri Litiji, na račun pokroviteljine od prodanih razglednic 5 gld. — Izvenakad. podružnica v Gradcu po g. Fr. Hrašovcu 17 gld. — G. Ivan Jebačin, trgovec v Ljubljani, zalagatelj družbine kave in sladne kave, 100 gld. — Podružnica v Litiji po č. g. prvomestniku Jerneju Zupančiču 50 gld. — Bog plačaj z obilim blagoslovom vsem darovalcem!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Listnica uredništva. G. S. Petrov, Zagreb: Blagovolite poslati nadaljevanje. Hvala lepa na Vašem plemenitem trudu. Dohod »Zveze« v Zagreb Vam še ne moremo natančno sporočiti. Živela Hrvatska! — Radeče pri Zidanem Mostu: Prihodnjic!

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

21 (48-45)

Priporoča se
Fran Bončar,
pleskarski mojster,
Rimska cesta št. 12.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefotovi) prodajalnici pred Škofijo. Posamezna številka 7 kr.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim **izvrstno delo in nizke cene.** Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi-cerkvi v Vodcah, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik. Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (41-16) pošta Domžale.

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničkami in jeden lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek,**

Posljite mi s poštnim povzajem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izvrstne »želodčne esence«, ki se rabi z najboljšim vspehom.

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzajem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidasa**
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria.

V četrtek!

na
Vrhniko.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih **35 (15-15)**

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katere točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Najnovjše! **Grobni okviri** Najnovjše!

istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvočki** za pobiranje mloščin, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. (64 10-3)

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednom tesarska dela.

Trnkóczyja

ustna voda

steklenica 50 kr.

Trnkóczyja

prašek za zobe

skatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurškične in pharmaceutične preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani 13 (12-12)

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,
Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,
Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,
Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,
Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

➔ Pošiljatev z obratno pošto. ➔